

Podróże w czasie
WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
KLASA VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Wielkie odkrycia geograficzne	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1492 • postać: Krzysztofa Kolumba • przykłady roślin i zwierząt sprowadzonych z Ameryki do Europy i odwrotnie <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Indianie • na czym polega znaczenie odkrycia Ameryki oraz drogi morskiej do Indii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy dążyli do znalezienia drogi morskiej do Indii • wyjaśnić, na czym polega różnica między celem wyprawy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1498, 1519–1522 • postaci: Vasco da Gama, Ferdynanda Magellana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kolonia • znaczenie przypraw korzennych dla Europejczyków • na czym polega znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy handlowali z Indiami • wskazać na mapie szlaki wypraw odkrywczych na przełomie XV i XVI w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazwy cywilizacji amerykańskich podbitych przez Europejczyków <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: przyprawy korzenne, karawela, karaka • wpływ pojawienia się Turków osmańskich na handel Europy z Indiami <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec trudności, jakie musieli pokonać Europejczycy, aby doprowadzić do wypraw oceanicznych • opisać odkrycia dokonane przez Krzysztofa Kolumba i Vasco da Gamę • wymienić najważniejsze skutki wielkich odkryć geograficznych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1453 • wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Daleki Wschód • z czego mogą wynikać różnice w podejściu do znaczenia odkrycia Ameryki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych • opisać przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: ludobójstwo <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić twierdzenie, że Aztekowie stworzyli zaawansowaną cywilizację • dostrzec tragedię rdzennych mieszkańców Ameryki po przybyciu Europejczyków na kontynent

	Kolumba a jej ostatecznym efektem		z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów		
2. Renesans w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Leonarda da Vinci <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: odrodzenie (renesans) znaczenie wynalezienia druku 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Michała Anioła, Rafaela, Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Mikołaja Kopernika, Galileusza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: humaniści <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym się zajmowali humaniści przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli renesansu wskazać cechy charakterystyczne sztuki renesansu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: ok. 1450 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: człowiek renesansu, teleskop <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech dokonać charakterystyki wzorca osobowego człowieka renesansu scharakteryzować stosunek humanistów do człowieka i religii 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne epoki odrodzenia (renesansu) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna istotę odkrycia dokonanego przez Kopernika <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie porównać średniowieczne i nowożytne poglądy na temat budowy wszechświata 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu argumentować w dyskusji dotyczącej znaczenia zmian, jakie zaszły w Europie w XV i XVI w.
3. Reformacja w Europie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1517 postać: Marcina Lutra <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: luteranizm (Kościoł luterński), reformacja, kalwinizm 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Jana Kalwina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> dłaczego ruch zapoczątkowany przez Lutra został nazwany reformacją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1555 główne różnice między katolicyzmem a luteranizmem postanowienie pokoju w Augsburgu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1536 główne założenia kalwinizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: nepotyzm, kaznodzieja, Rzesza 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację panującą w Kościele katolickim na przełomie XV i XVI w. ocenić sposób zakończenia wojen religijnych w Niemczech

	(Kościół kalwiński) Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wskazać obszary, na których rozwinęły się główne wyznania reformowane 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> określić zasięg reformacji w Europie 	Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: protestanci przyczyny sukcesu luteranizmu w Niemczech Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> dostrzec rolę druku w rozpowszechnianiu informacji o poglądach Lutra 	<ul style="list-style-type: none"> związek między założeniami kalwinizmu a sytuacją materialną jego wyznawców Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do reformacji scharakteryzować poglądy Marcina Lutra i Jana Kalwina przedstawić wpływ reformacji na sytuację w Niemczech 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować wniosek na temat możliwych reakcji Kościoła katolickiego na reformację wyjaśnić, jakie ludzkie słabości sprawiły, że próba zreformowania Kościoła doprowadziła do wojen i przelewu krwi
4. Reforma Kościoła katolickiego	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> postanowienia soboru trydenckiego Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: sobór trydencki, kontrreformacja 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> postać: Ignacego Loyoli cele istnienia zakonu jezuitów Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: jezuita (Towarzystwo Jezusowe), <i>Indeks ksiąg zakazanych</i> Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady dzieł, które znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i> 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> datę: 1534, 1542, 1545–1563, 1559 Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Święte Oficjum, inkwizycja, kolegia jezuickie na czym polega dwojakość znaczenia pojęcia kontrreformacja Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego niektóre dzieła znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i> opisać okoliczności powstania zakonu jezuitów przedstawić działalność jezuitów 	Uczeń zna: <ul style="list-style-type: none"> postać: Giordana Bruna przyczyny końca średniowiecznego uniwersalizmu Uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> dla czego humanizm i reformacja stały w sprzeczności ze średniowiecznym uniwersalizmem Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> przedstawić działalność Świętego Oficjum opisać przypadek Giordana Bruna i Galileusza określić, w jakim stopniu sobór trydencki i inkwizycja zrealizowały cel, jakim 	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> ocenić dokonania soboru trydenckiego ocenić działalność inkwizycji oraz jezuitów argumentować w dyskusji o sukcesie lub porażce działalności kontrreformacyjnej Kościoła katolickiego

				było powstrzymanie reformacji	
Początki epoki nowożytnej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
5. Czasy zygmunto-wskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1572 • postaci: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Bony • ramy chronologiczne czasów zygmunto-wskich i złotego wieku <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie pojęcia: złoty wiek <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w czym przejawiał się złoty wiek w dziejach państwa polsko-litewskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1525 • postać: Albrechta Hohenzollerna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: hołd pruski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich wygasła dynastia Jagiellonów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Barbary Radziwiłłówny <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać działalność królowej Bony • scharakteryzować politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z polityką prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1563–1570 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie hołdu pruskiego dla państwa polsko-litewskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wznowienia konfliktu między Polską a zakonem krzyżackim • omówić przebieg wojny polsko-krzyżackiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę obrazu <i>Hołd pruski</i> • ocenić politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta • uzasadnić, że okres panowania dwóch ostatnich Jagiellonów jest słusznie zaliczany do złotego wieku Polski i Litwy
6. Tolerancja religijna w Polsce	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie zdania: „Nie jestem królem waszych sumień” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie: „państwo bez stosów” 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne narodowości, religie i wyznania obecne na ziemiach Polski i Litwy w XV i XVI w. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: tolerancja religijna 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: kolegia jezuickie, arianie (bracia polscy), jidysz • przyczyny, które skłaniały mieszkańców Polski i Litwy do zmiany wyznania na luterzańskie i kalwińskie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1564 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Sejm Czterech Ziem <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieje społeczności żydowskiej na ziemiach polskich • przedstawić dzieje innych narodowości i wyznań obecnych na ziemiach polskich w XVI w.

		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postawy polskiej szlachty i duchowieństwa wobec reformacji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec negatywne postawy wobec protestantów i katolików • przedstawić działalność zakonu jezuitów na ziemiach polskich • wymienić skutki działalności zakonu jezuitów na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację religijną Polski i Litwy miało wystąpienie Marcina Lutra • scharakteryzować politykę wyznaniową prowadzoną przez Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta 	
7. Gospodarka dawnej Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przykłady towarów importowanych do Polski i eksportowanych z kraju <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: import, eksport, folwark, pańszczyzna, spichlerz • dlaczego Polskę nazywano spichlerzem Europy 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podziały społeczne wewnątrz stanu szlacheckiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze różnice w rozwoju gospodarczym Europy Zachodniej i Europy Wschodniej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposoby, za pomocą których szlachta powiększała folwarki <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • co spowodowało różnice w rozwoju gospodarczym między Wschodem i Zachodem Europy • motywy, którymi kierowała się szlachta, powiększając folwarki • z czego wynikała rola i znaczenie Gdańska w państwie polsko-litewskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec wpływ odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego i Gdańska na rozwój gospodarczy państwa • analizować dane statystyczne 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1520 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: system folwarczno-pańszczyźniany, spław zboża, flisacy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować gospodarkę państwa polsko-litewskiego • wyjaśnić, jaki wpływ na działania szlachty miało zjawisko drożenia żywności • przedstawić relacje między szlachtą a chłopami • opisać los chłopów w XV i XVI w. • opisać, jak spławiano zboże do Gdańska 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postępowanie szlachty wobec chłopów w XV i XVI w. • analizować symbolikę obrazu i wyciągać z niej wnioski na temat roli i pozycji Gdańska w państwie polsko-litewskim • dostrzec mocne i słabe strony Gdańska jako miasta portowego • wskazać mocne i słabe strony gospodarki państwa polsko-litewskiego w XV i XVI w.

<p>8. Renesans w Polsce</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • największe zabytki polskiego renesansu, w tym we własnym regionie • najważniejsze uczelnie na ziemiach polskich w epoce renesansu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: włoszczyzna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek polskiej szlachty do warzyw 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Stańczyka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd kaplicy Zygmuntowskiej i ratusza w Poznaniu 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Akademia Zamojska, arrasy • wpływ królowej Bony na rozwój renesansu na ziemiach polskich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy charakterystyczne architektury renesansu na przykładzie ratusza w Poznaniu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze zmiany dokonane na Wawelu w okresie rządów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system edukacji na ziemiach polskich w okresie renesansu 	
<p>9. Unia lubelska</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1569 • ramy chronologiczne istnienia pierwszej Rzeczypospolitej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Korona, Rzeczpospolita <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie wcielone przez Zygmunta Augusta do Polski i obszar Rzeczypospolitej po unii lubelskiej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia unii lubelskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Polacy dążyli do zawarcia ściślejszej unii z Litwą • wymienić elementy wspólne i odrębne dla Polski i Litwy 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny konfliktu między Polakami i Litwinami dotyczącego realizacji postanowień unii z 1386 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stanowisko polskiej i litewskiej szlachty oraz litewskich magnatów wobec nowej unii • wskazać korzyści nowej unii dla Polaków i Litwinów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności zwołania polsko-litewskiego sejmu do Lublina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: polonizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przebieg obrad sejmu w Lublinie • scharakteryzować funkcjonowanie nowej unii łączącej Polskę i Litwę 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z czego wynikają różnice w ocenie unii lubelskiej przez Polaków i Litwinów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać oceny unii lubelskiej
<p>10. Bezkrólewie i wolna elekcja</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Henryka Walezego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne narodowości zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1573 <p>Uczeń rozumie:</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie aktu konfederacji warszawskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego wynikały obawy szlachty przed nowo

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wolna elekcja, absolutyzm, artykuły henrykowskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zasady, na jakich przeprowadzano wolną elekcję 	<ul style="list-style-type: none"> • postanowienia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: konfederacja warszawska, <i>pacta conventa</i> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice między artykułami henrykowskimi i <i>pacta conventa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: konfederacje wojewódzkie, interreks <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z czego wynikała uprzywilejowana pozycja stanu szlacheckiego • przedstawić organizację państwa w okresie bezkrólewia 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Rzeczpospolitą w drugiej połowie XVI w. • opisać przebieg pierwszej wolnej elekcji • wyjaśnić, dlaczego każdy władca zobowiązywał się do przestrzegania artykułów henrykowskich 	<p>wybrany władcą</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji
Złoty wiek (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
12. Wojny ze Szwecją i z Moskwą	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Zygmunta III Wazy • lata panowania dynastii Wazów w Polsce <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego elekcja z 1587 r. zakończyła się wojną domową 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1587 • postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego • warunki rozejmu kończącego wojnę z Moskwą <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: hetman • motywy, które kierowały polską szlachtą i polskim władcą podczas konfliktu z Moskwą 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1600–1611, 1605, 1609, 1610, 1618 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o przebiegu elekcji po śmierci Stefana Batorego • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Rzeczpospolitej ze Szwecją • wyjaśnić, co zadecydowało o polskim zwycięstwie pod Kircholmem 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Dymitra Samozwańca <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wielka smuta, dymitriada <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę władców Szwecji • dostrzec wpływ konfliktu Rzeczpospolitej z Moskwą na relacje 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację w państwie moskiewskim po śmierci Iwana IV Groźnego • ocenić postępowanie Polaków na terenie państwa moskiewskiego

		<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego i polsko-moskiewskiego • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką i polsko-moskiewską 		między mieszkańcami obu państw	
13. Konflikty z Turcją i ze Szwecją	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim byli Kozacy • dostrzec przesłanki, które wskazywały, że zakończył się złoty wiek 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Zaporozże, srebrny wiek <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-turecką oraz z konfliktem polsko-szwedzkim 1626–1629 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1620, 1621, 1626, 1629 • warunki pokoju kończącego wojnę z Turcją i rozejmu ze Szwecją zawartego w 1629 r. <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Rzeczpospolitą i Turcją w XVI w. • wyjaśnić, co oznaczały dla Rzeczpospolitej warunki rozejmu podpisanego w 1629 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynniki, które zadecydowały o sukcesach Szwedów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w których doszło do wybuchu wojny z Turcją • określić, jaki wpływ na sytuację Rzeczpospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postać i dokonania Zygmunta III Wazy
14. Powstanie Chmielnickiego	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1648 • postacie: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV Wazy, Jana II Kazimierza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny niechęci mieszkańców Ukrainy do Polaków 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania na Ukrainie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić plany polityczne Władysława IV Wazy • wyjaśnić przyczyny klęski Polaków w pierwszej 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1635, 1649, 1651, 1654 • postać: Jeremiego Wiśniowieckiego • warunki rozejmu ze Szwecją z 1635 r. • główne żądania szlachty ukraińskiej w okresie rządów Władysława IV 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warunki umowy zborowskiej i postanowienia umowy w Perejasławiu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: rejestr Kozaków • związek między przebiegiem powstania 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu polsko-ukraińskiego • wyjaśnić znaczenie umowy w Perejasławiu dla polskiej polityki na Ukrainie • wyjaśnić, dlaczego Polacy i Kozacy

		fazie powstania na Ukrainie	Wazy Uczeń potrafi: • przedstawić skutki przyłączenia Ukrainy do Polski • dostrzec przyczyny niezadowolenia Kozaków nierejestrowych	a żądaniami Chmielnickiego • dlaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami włączyła się Moskwa Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia powstania na Ukrainie • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z powstaniem na Ukrainie	doprowadzili do wybuchu powstania
15. Potop	Uczeń zna: • daty: 1655–1660 • postać: Stefana Czarnieckiego Uczeń rozumie: • pojęcie: potop	Uczeń zna: • uczestników i przyczyny konfliktu o panowanie nad Morzem Bałtyckim Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do szwedzkiego ataku na Rzeczpospolitą w 1655 r. • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką	Uczeń zna: • warunki pokoju w Oliwie, ugody hadziackiej i rozejmu w Andruszowie Uczeń rozumie: • pojęcie: śluby lwowskie • przyczyny, które skłoniły polską szlachtę do popierania króla szwedzkiego Uczeń potrafi: • wyjaśnić postawy polskiej szlachty w pierwszym etapie wojny ze Szwecją	Uczeń zna: • daty: 1654–1667, 1656, 1657, 1658, 1660, 1667 • postaci: Karola X Gustawa, Janusza Radziwiłła Uczeń rozumie: • związek między zawarciem ugody w Perejasławiu a wybuchem wojny Rzeczpospolitej z Moskwą Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wznowienia wojny z Moskwą	Uczeń rozumie: • dlaczego ugoda hadziacka nie mogła spełnić pokładanych w niej nadziei Uczeń potrafi: • znaczenie decyzji podjętej przez Jana Kazimierza wobec elektora brandenburskiego • ocenić wpływ wojen prowadzonych ze Szwecją i z Moskwą na dalsze losy Rzeczpospolitej
16. Kryzys	Uczeń rozumie: • pojęcia: magnateria,	Uczeń zna: • datę: 1668	Uczeń zna: • okoliczności, w jakich po	Uczeń zna: • daty: 1652, 1658, 1666	Uczeń potrafi: • dokonać oceny sytuacji

Rzeczpospolitej	<p><i>liberum veto</i></p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić główne przyczyny słabości Rzeczpospolitej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: „złota wolność” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić wpływ, jaki miało na państwo nadużywanie <i>liberum veto</i> wyjaśnić, komu służyło zrywanie sejmów 	<p>raz pierwszy została zastosowana zasada <i>liberum veto</i></p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: dewaluacja, zasada jednomyślności (jednogodności), zasada jedności jakie czynniki doprowadziły do wzrostu znaczenia magnaterii <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec wpływ wojen w XVII w. na odejście szlachty od przestrzegania zasad tolerancji religijnej scharakteryzować polską magnaterię w XVII w. wyjaśnić, z czego wynikała zasada jednomyślności 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w latach 1648–1667 wyjaśnić, z czego wynikały różne postawy magnaterii w XVII w. dostrzec związek między wzrostem znaczenia magnaterii a paraliżem pracy sejmu 	Rzeczpospolitej w drugiej połowie XVII w.
17. Wojny z Turcją	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1674, 1683 postać: Jana III Sobieskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: odsiecz Wiednia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec wpływ <i>liberum veto</i> na sytuację Rzeczpospolitej w czasie konfliktu z Turcją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1672, 1673, 1699 warunki pokoju w Karłowicach <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: jasyr dłaczego doszło do wznowienia wojny z Turcją <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny z Turcją 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postać: Kara Mustafy <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: wielki wezyr <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację wewnętrzną Rzeczpospolitej w okresie rządów Jana III Sobieskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla dalszego przebiegu konfliktu z Turcją ocenić postać i dokonania Jana III Sobieskiego

<p>18. Barok i sarmatyzm</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVII w. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: sarmatyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić główne cechy ideologii sarmackiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: barok <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady budowy barokowych na ziemiach polskich, w tym we własnym regionie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1568 • ramy chronologiczne epoki baroku <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: lęk przed pustką, światłocień <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować architekturę i rzeźbę baroku • scharakteryzować polskie malarstwo barokowe • dostrzec wpływ sarmatyzmu na postawę polskiej szlachty wobec sytuacji wewnętrznej Rzeczypospolitej w XVII w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Rembrandta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • związek między wzrostem religijności Europejczyków a pojawieniem się baroku <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację w Europie w XVII w. 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • okoliczności, w jakich doszło do narodzin baroku <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego na przełomie XVI i XVII w. zakończył się renesans
<p>Rzeczpospolita w XVII wieku (lekcja powtórzeniowa)</p>					
<p>Sprawdzian wiadomości</p>					
<p>19. Absolutyzm we Francji</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Ludwika XIV <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: absolutyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w absolutyzmie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: monarchia absolutna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze skutki rządów Ludwika XIV 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Henryka IV <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czym charakteryzowała się polityka gospodarcza Francji w okresie rządów Ludwika XIV 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1661, 1685 • postaci: Jeana Baptiste'a Colberta, Moliera <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować absolutyzm 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić dokonania Francji Ludwika XIV w dziedzinie wojskowości • dokonać bilansu rządów Ludwika XIV

	odgrywał monarcha			Ludwika XIV • przedstawić dokonania kultury francuskiej epoki Ludwika XIV	
20. Monarchia parlamentarna w Anglii	Uczeń rozumie: • pojęcie: monarchia parlamentarna Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym charakteryzowała się angielska monarchia parlamentarna	Uczeń zna: • organizację parlamentu angielskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: Izba Lordów, Izba Gmin	Uczeń rozumie: • przyczyny konfliktu między królem i parlamentem	Uczeń zna: • datę: 1689 • postać: Wilhelma III Orańskiego • najważniejsze postanowienia zawarte w Deklaracji praw Uczeń rozumie: • pojęcie: Deklaracja praw	Uczeń potrafi: • porównać i ocenić absolutyzm oraz monarchię parlamentarną na przykładzie Francji Ludwika XIV i Anglii po 1689 r.
21. Oświecenie w Europie	Uczeń zna: • postaci: Jeana-Jacques'a Rousseau, Monteskiusza • najważniejsze odkrycia i wynalazki XVIII w. Uczeń rozumie: • pojęcia: oświecenie, umowa społeczna, trójpodział władzy Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polegała idea umowy społecznej i trójpodziału władzy	Uczeń zna: • elementy starego ładu Uczeń rozumie: • pojęcie: stary ład Uczeń potrafi: • wyjaśnić, które grupy społeczne mogły się sprzeciwiać staremu ładowi • wyjaśnić, na czym opierała się nowożytna nauka	Uczeń zna: • postaci: Beniamina Franklina, braci Montgolfier, Denisa Diderota, Woltera, • ramy chronologiczne epoki oświecenia Uczeń rozumie: • pojęcia: filozofowie, deizm Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację polityczną i społeczną Europy starego ładu • przedstawić najważniejsze poglądy filozofów oświecenia	Uczeń rozumie: • pojęcia: <i>Wielka encyklopedia francuska</i> , powiastki filozoficzne, klasycyzm Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakim celu powstała <i>Wielka encyklopedia francuska</i> • przedstawić najważniejsze osiągnięcia epoki oświecenia w literaturze, architekturze i sztuce	Uczeń potrafi: • ocenić wpływ nauki na życie i sposób myślenia ludzi żyjących w XVIII w.
22. Nowe potęgi w Europie	Uczeń rozumie: • pojęcie: absolutyzm oświecony	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Prusy oraz obszary, o które to państwo powiększyło się	Uczeń rozumie: • pojęcie: Królestwo Prus Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • datę: 1701 • postać: Fryderyka II Wielkiego	Uczeń potrafi: • ocenić, w czym interesie władcy Rosji, Prus i Austrii prowadzili

		w ciągu XVIII w.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do uniezależnienia się Prus Książęcych od Polski 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: militaryzm • zagrożenia dla Rzeczypospolitej związane z reformami państw sąsiednich prowadzonych w duchu oświeconego absolutyzmu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne reformy Fryderyka II Wielkiego 	reformy w duchu oświeconego absolutyzmu
23. Powstanie Stanów Zjednoczonych	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Indianie, Deklaracja niepodległości <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 4 lipca 1776 • postać: Jerzego Waszyngtona <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić polski wkład w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1783, 1787, 1791 • główne zasady polityki prowadzonej przez rząd brytyjski wobec kolonii • ramy chronologiczne amerykańskiej wojny o niepodległość <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Korona Brytyjska, „bostońska herbatka” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu amerykańskiej wojny o niepodległość • wymienić czynniki, które umożliwiły Amerykanom odniesienie zwycięstwa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1773, 1781 • przykładowe prawa zapisane w Karcie praw <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Karta praw <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania kolonii angielskich w Ameryce Północnej • wymienić najważniejsze etapy konfliktu między rządem brytyjskim a kolonistami 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie Deklaracji niepodległości • scharakteryzować ustrój Stanów Zjednoczonych • ocenić wpływ idei oświecenia na powstanie państwa amerykańskiego oraz na jego ustrój polityczny
24. Początek	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi:

<p>rewolucji francuskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • datę: 14 lipca 1789 • postać: Ludwika XVI • prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rewolucja francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, prawa człowieka <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec wpływ idei oświeceniowych na Deklarację praw człowieka i obywatela 	<ul style="list-style-type: none"> • ramy chronologiczne rewolucji francuskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: burżuazja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niezadowolenia społecznego we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Bastylia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego stan trzeci ogłosił się Zgromadzeniem Narodowym • opisać okoliczności, w jakich doszło do zburzenia Bastylii 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować strukturę społeczną Francji w XVIII w. • przedstawić sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
<p>25. Od monarchii konstytucyjnej do republiki</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Maksymiliana Robespierre'a <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: jakobini, wielki terror <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terroru 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przesłanie hasła „wolność, równość, braterstwo” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1790, 1791, 1792, 1793, 1794 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prawica, lewica, centrum, Komitet Ocalenia Publicznego, trybunał rewolucyjny, monarchia konstytucyjna <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał podział w parlamencie francuskim po 1791 r. • przedstawić skutki egzekucji Ludwika XVI • dostrzec przyczyny popularności jakobinów 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze zasady zawarte w konstytucji francuskiej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: powstanie w Wandei <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację państwa francuskiego po uchwaleniu konstytucji • omówić okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią • przedstawić sytuację 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego • ocenić dokonania rewolucji francuskiej

				polityczną i militarną Francji w okresie istnienia republiki	
Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
26. Czasy saskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1697, 1733 • postaci: Augusta II Sasa, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III Sasa • ramy chronologiczne czasów saskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: czasy saskie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Stanisława Konarskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić plany polityczne władcy Saksonii po elekcji na króla Rzeczypospolitej • wyjaśnić przyczyny konfliktu między szlachtą a królem Augustem II 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1717 • postanowienia sejmu niemego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: sejm niemy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegała szkodliwość działań podejmowanych w czasie trzeciej wojny północnej przez Augusta II i Stanisława Leszczyńskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1700, 1709 • postać: Karola XII <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Collegium Nobilium • w jaki sposób Rzeczpospolita stała się państwem zależnym od Rosji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim celu powstało Collegium Nobilium 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: pijarzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej i przedstawić przebieg konfliktu • przedstawić skutki trzeciej wojny północnej dla Rzeczypospolitej • scharakteryzować sytuację polityczną, gospodarczą, społeczną i kulturalną Rzeczypospolitej w czasach Augusta III • ocenić czasy saskie
27. Ostatni król Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1772 • postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego • państwa uczestniczące w I rozbiórce Polski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1764, 1768 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny I rozbioru Polski <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1765, 1767 • uchwały sejmu podjęte w 1768 r. <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Familia (Czartoryscy), prawa 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do czego dążyła Katarzyna II, doprowadzając do utworzenia trzech konfederacji <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować symboliczną wymowę ryciny ukazującej Rzeczpospolitą jako kołacz królewski

	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie tereny odebrane Rzeczypospolitej w trakcie I rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne reformy dokonane przez króla krótko po elekcji 	<p>kardynalne, Szkoła Rycerska</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, do czego dążyła rodzina Czartoryskich wyjaśnić, w jakim celu została założona Szkoła Rycerska przedstawić przebieg sejmu w 1767 r. wyjaśnić, w jaki sposób zaborcy uzasadniali I rozbiór Polski 	<p>w dążeniach Familii i władczyni Rosji</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku I rozbioru 	
28. Czasy stanisławowskie	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne czasów stanisławowskich cele istnienia Komisji Edukacji Narodowej (KEN) <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Komisja Edukacji Narodowej (KEN) 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: obiady czwartkowe, czasy stanisławowskie <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić zabytki architektury oświecenia w Polsce, w tym we własnym regionie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1765, 1773 postacie: Tadeusza Rejtana, Hugo Kołłątaja <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Rada Nieustająca przyczyny utworzenia KEN <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić okoliczności zwołania sejmu rozbiorowego scharakteryzować system edukacji w Rzeczypospolitej przed utworzeniem KEN scharakteryzować zmiany wprowadzone w systemie edukacji przez KEN 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Ignacego Krasickiego, Marcella Bacciarellego, Canaletta <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: klasycyzm <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia na przykładzie pałacu Na Wodzie wskazać główne cechy architektury klasycystycznej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zanalizować symboliczną wymowę obrazu <i>Rejtan – upadek Polski</i> scharakteryzować sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w czasach stanisławowskich ocenić czasy stanisławowskie
29. Konstytucja	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 3 maja 1791 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> programy stronnictw 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1788, 1788–1792, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o przebiegu

3 maja	<ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Sejm Wielki (Czteroletni), Ustawa rządowa 	<p>politycznych istniejących w Rzeczypospolitej</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: stronnictwo królewskie, stronnictwo magnackie, stronnictwo patriotyczne, Straż Praw <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie zmiany wprowadziła Konstytucja 3 maja 	<p>1790</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Stanisława Staszica, Stanisława Małachowskiego • najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności zwołania sejmu walnego • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do uchwalenia Ustawy rządowej 	<p>sytuację polityczną Rzeczypospolitej w przededniu Sejmu Wielkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek Rosji i Prus do Rzeczypospolitej • porównać ustrój Rzeczypospolitej przed 3 maja 1791 i po tej dacie 	<p>obrad Sejmu Wielkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczypospolitej
30. II rozbiór Polski	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1793 • postać: Tadeusza Kościuszki • państwa uczestniczące w II rozbiórce Polski <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie pojęcia: targowica <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Józefa Poniatowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: konfederacja targowicka (targowica) 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1792 • postać: Ksawerego Branickiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wybuchu wojny w obronie Konstytucji 3 maja • porównać stosunek sił między armią polską a rosyjską • wyjaśnić, dlaczego król przeszedł do obozu konfederatów targowickich 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Order Virtuti Militari • dlaczego część magnatów oraz Katarzyna II dążyli do obalenia Konstytucji 3 maja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do ogłoszenia konfederacji targowickiej • scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku II rozbioru 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką • przedstawić okoliczności zwołania i przebieg sejmu w Grodnie • ocenić postawę i działalność króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
31. Upadek Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1794, 1795 • państwa uczestniczące 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania kościuszkowskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia Uniwersału połanieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Antoniego Madalińskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację w Polsce po II rozbiórce

	<p>w III rozbiórce Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • główne przyczyny upadku Rzeczypospolitej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Naczelnik powstania, insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie), kosynierzy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie polskiego zwycięstwa pod Raławicami • dlaczego Rzeczpospolita upadła <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego • wskazać na mapie miejsca związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: Uniwersał połaniecki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić plany polskich patriotów • dostrzec przyczyny, które zadecydowały o klęsce masowego poboru do wojska 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzec przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego • scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżniać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej
Ostatnie stulecie I Rzeczypospolitej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
32. Podboje Napoleona	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Napoleona Bonapartego • cele polityczne Napoleona <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Napoleon przejął 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1804 • ramy chronologiczne wojen napoleońskich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: dyktando, konsulat, konkordat, Kodeks Napoleona <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich dyktando przejął władzę we Francji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postanowienia konstytucji francuskiej z 1795 r. • cel powstania Kodeksu Napoleona <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: kampania 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1795, 1796, 1799, 1801 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • związek między planami Napoleona a relacjami między Francją a innymi krajami Europy

	<p>władzę we Francji</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie zasięg podbojów dokonanych przez Napoleona 	<p>w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić działalność Napoleona w okresie konsulatu 	<p>włoska</p> <ul style="list-style-type: none"> znaczenie Kodeksu Napoleona dla rozwoju prawa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rządy dyktatoratu opisać działalność Napoleona we Włoszech określić, jak zmieniło się nastawienie części społeczeństwa francuskiego do polityki podbojów Napoleona wyjaśnić, z czego wynikało negatywne nastawienie do Napoleona wśród innych narodów europejskich 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona ocenić działania polityczne i wojskowe Napoleona
<p>33. Po III rozbiórce Polski</p>			<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> datę: 1806 <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostrzec przyczyny zaufania, którym Polacy obdarzyli Napoleona 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> jakie motywy kierowały Napoleonem 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować stosunek Napoleona do sprawy polskiej przedstawić okoliczności wkroczenia wojsk francuskich na ziemie polskie
<p>34. Księstwo Warszawskie</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1807, 1815 postać: Józefa Poniatowskiego okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: Wielka Armia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać przejawy zależności i niezależności Księstwa Warszawskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: sto dni Napoleona <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> podać podstawowe informacje na temat Księstwa Warszawskiego wyjaśnić, jak doszło 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: bitwa narodów z czego wynikała nazwa, jaką Napoleon nadał utworzonemu przez siebie Księstwu <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> daty: 1808, 1809, 1812, 1813 okoliczności, w jakich doszło do szarży polskich żołnierzy pod Somosierrą <p>Uczeń rozumie:</p>

	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powody rozczarowania Polaków Księstwem Warszawskim <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie obszar Księstwa Warszawskiego oraz zmiany terytorialne, do jakich doszło w 1809 r. 		do klęski Napoleona	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Napoleona z Rosją 	<ul style="list-style-type: none"> • cel taktyki stosowanej przez Rosjan podczas wojny z Napoleonem • przyczyny klęski wyprawy Napoleona na Rosję <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o bitwie pod Somosierrą • przedstawić przygotowania Francuzów do wyprawy na Rosję • ocenić politykę Napoleona wobec Polaków
Okres napoleoński (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					